

Одеський національний медичний університет
Кафедра суспільних наук

СИЛАБУС КУРСУ

«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Обсяг	3 кредити/90 годин
Рівень вищої освіти	Третій «Доктор філософії»
Семестр, рік навчання	II семестр, 1 навчальний рік
Дні, час, місце	Згідно з розкладом кафедра суспільних наук, вул. Ольгіївська, 13
Викладачі	К. філол. н., доцент Сікорська О.О. К. філол. н., старший викладач Шаніна О.С.
Мова навчання	українська
Контактний телефон	098 4196686
E-mail	kafedra_11@ukr.net
Робоче місце	Кабінет кафедри суспільних наук, вул. Ольгіївська, 13
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно з графіком кафедри суспільних наук (Чт 14.00-16.00; Сб 10.00-14.00) <i>Онлайн консультації:</i> згідно з графіком кафедри суспільних наук (Чт 14.00-16.00; Сб 10.00-14.00) на платформі <i>Microsoft Teams</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація з аспірантами буде здійснюватися через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація з аспірантами буде здійснюватися за допомогою E-mail та програм *Viber, Telegram, Zoom, Microsoft Teams*.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи сучасного професійного мовлення, медична термінологія, правила укладання фахової документації, культура наукової та професійної української мови, формування навичок і вмінь з актуальних видів професійної мовленнєвої діяльності.

Пререквізити: ґрунтується на отриманих під час навчання у закладі вищої освіти знаннях з української літературної мови за фаховим спрямуванням.

Постреквізити: закріплює та удосконалює знання з фахової мови медика, з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності; продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх спеціалістів та сприяє становленню національно свідомої особистості.

Мета: продовжити формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Основні завдання: засвоїти основоположні поняття з курсу; усвідомити значимість державної мови в професійному спілкуванні; удосконалити фахове мовлення; опанувати норми укладання медичних документів.

Очікувані результати:

За результатами вивчення дисципліни аспіранти повинні:

знати:

мову на рівні фахового спілкування в усьому багатстві лексичних, фонетичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних засобів, зокрема термінологічного запасу. Наявність стійких знань про специфіку усної та писемної форм української мови в науковому й офіційно-діловому стилях із урахуванням фахової спрямованості. Уміння складати, перекладати й редагувати тексти медичної спрямованості, уміння укладати основні види документів.

вміти:

- застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в професійній сфері;
- володіти термінологічною лексикою, навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками;
- аналізувати доцільність використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- володіти стилістичними та синтаксичними особливостями;
- послуговуватись основним масивом лексики у галузі дослідження з акцентом на термінологію за фахом;
- застосовувати лексико-граматичні патерни для повноцінної участі в усній та письмовій академічній комунікації, ведення наукової дискусії;
- оперувати функціональними структурно-змістовними одиницями для ефективного реферування та анотування текстів за фахом;
- володіти стратегіями та тактиками пошуку інформації для наукової роботи.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання. Курс буде викладений у формі практичних занять (32 год.) і організації самостійної роботи здобувачів (58 год.). Консультації – індивідуальні.

При проведенні практичних занять використовуються методи: діагностування (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); інформування (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль); самостійна робота (дослідження наукових та інформаційних джерел); практична робота (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); операційний метод (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Культура мовлення медика. Основні аспекти проблеми культури мовлення. Мовленнєвий етикет як компонент комунікації. Основи психології спілкування. Мова та професія

Тема 2. Орфоепія як засіб удосконалення мовленнєвої діяльності медика. Основні орфоепічні норми. Особливості інтонування в українській мові. Наголос. Складні випадки наголошування у словах-медичних термінах. Типові конструкції наукового стилю мовлення.

Тема 3. Специфіка лексики фахової мови. Термін як основний елемент фахової мови медика. Звукова характеристика слова-терміна. Термін і контекст.

Проблеми лексико-синтаксичної сполучуваності. Термін у професійному документі.

Тема 4. Лексико-семантичні відношення у фаховій термінології. Синоніми, антоніми, омоніми, пароніми. Вираження припущення, впевненості, сумніву, підтвердження або спростування, згоди чи незгоди з певною думкою.

Тема 5. Фразеологізми у складі фахової термінології. Вираження наявності інформації, виклад теорії, висновків.

Тема 6. Термінологічна лексикографія. Опис проведення спостережень, експериментів.

Тема 7. Правопис та відмінювання термінів- іменників (на прикладі назв захворювань, симптомів, процесів). Вираження місцезнаходження, взаєморозміщення. Діалог медика з пацієнтом.

Тема 8. Рід і число іменників. Запис скарг у медичній карті стаціонарного хворого. Вираження причинно-наслідкових відношень.

Тема 9. Відмінювання прізвищ, імен та по батькові. Паспортні дані клієнта. Вираження належності (сімейної, національної, професійної).

Тема 10. Особливості творення власних імен. Фонетичні правила правопису слов'янських імен та прізвищ українською мовою. Вираження призначення характеристики предмета.

Тема 11. Прикметники у фаховій термінології. Особливості термінотворення. Відмінювання і правопис. Способи творення ступенів порівняння. Вираження ознаки, складу речовини (предмета). Співвідношення частин. Вираження змін.

Тема 12. Науковий стиль мови. Характерні ознаки, система мовних засобів.

Тема 13. Писемне наукове мовлення. Структура наукового твору. Система мовних засобів. Порядок слів у реченні. Види наукового тексту.

Тема 14. Реферат як вид наукового твору. Види, структура. Правила опису використаної літератури.

Тема 15. Текст. Поняття про текст. Текст як форма існування наукового знання. Структура тексту, тема, проблема (ідея).

Тема 16. Стаття як вид наукового твору. Вимоги до написання. Типові мовні конструкції.

Перелік рекомендованої літератури

Національний підручник:

Луцак С. М., О. Д. Литвиненко, О. Д. Турган та ін. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [підручник, за програмою МОН] / С.М. Луцак, Н. П. Литвиненко, О. Д. Турган та ін. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 360 с.

1. Кацавець Р.С. Українська мова : усна і писемна (ділове спрямування) : навч. посіб. / Р.С. Кацавець. – К. : Алерта, 2020. – 264 с.
2. Світлична Є.І. Фахова мова фармацевта : базовий підруч. для студентів вищ. фармац. навч. закл. (фармац. ф-тів.) IV рівня акредитації / Є. І. Світлична, А. А.

Берестова, О. О. Телешкіна. — 2-ге вид., випр. та допов. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. — 312 с.

3. Українська мова : культура мовлення медика : навч. посіб. / Г.Г.Кисіль, О.Ф. Чорногуз. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 464 с.

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належать *поточний* та *підсумковий* контролю. Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Значення оцінки **«відмінно»**: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Значення оцінки **«добре»**: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і виконує завдання у нестандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки **«задовільно»**: аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки **«незадовільно»**: аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3.00.

Форми і методи підсумкового контролю:

Підсумковий контроль здійснюється після його завершення.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни є диф. залік.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових:

- 1) Середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок;
- 2) Традиційна оцінка за диференційний залік.

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до відсотка засвоєння необхідного обсягу знань з даного предмету.

Середній бал за дисципліну	Відношення отриманого аспірантом середнього бала за дисципліну до максимально можливої величини цього показника	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою
----------------------------	---	---

		(традиційна оцінка)
4.45- 5.0	185-200	5
3.75-4.44	151-184	4
3.0-3.74	120-150	3
<3.0	120-0	2

Самостійна робота аспірантів

Самостійна робота аспірантів, яка передбачена темою заняття разом з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання виконуються вчасно згідно з дедлайном. За невчасне виконання завдання аспірант отримує незадовільну оцінку. Перескладання здійснюється згідно з затвердженим графіком відпрацювань.

Політика щодо академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізень: присутність на заняттях є обов'язковою. На початку заняття відбувається перевірка присутності аспірантів. Наслідком відсутності на занятті є обов'язкове подальше відпрацювання теми. Запізнення аспіранта дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої: використовуються лише з метою навчання з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії: під час знаходження в аудиторії важливі: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливність та неупередженість; здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки (під час дискусії); ретельна аргументація своєї думки; дотримання етики академічних взаємовідносин.